

Therese Fällman
046-359 53 85
Therese.fallman@lund.se

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Samrådsredogörelse/svar avseende Gemensamt Formellt samråd med FTI 21 november 2019 för Lunds kommun

Lunds kommun har en lång historia av att arbeta aktivt med källsortering och att förebygga avfall. Lund har höga ambitioner gällande förflyttningen inom avfallshierarkin och tillhandahåller därför hög service till boende, besökare och verksamheter. Det syns bland annat i kommunens avfallsplan och programmet LundaEko (Lunds program för ekologiskt hållbar utveckling.)

Bakgrund och syfte

Den som vill ha förpacknings- och tidningsinsamling nära fastigheten betalar idag extra, antingen genom avfallstaxan, genom sin bostadsrättsförening eller via sin hyra. Genom att revidera förordningen om fastighetsnära insamling av förpackningar (2018:1462) och returpapper (2018:1463) förtydligas att producenten ska ta det fulla ekonomiska ansvaret för insamling av förpackningar och returpapper.

För att aktörerna ska få tid att anpassa sig så kommer servicen på insamlingen att höjas stegvis 2021 (60% fastighetsnära insamling) och 2025 (100 % fastighetsnära insamling) i samtliga kommuner i Sverige.

Naturvårdsverket är den myndighet som beslutar om att medge tillstånd för fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper.

I Naturvårdsverkets vägledning kring kommande systematik framkommer ett antal syften som ska uppnås med detsamma. T.ex. kan utläsas att:

- Syftet är att öka andelen fastighetsnära insamling.
- En grundläggande förutsättning är att bibehålla redan utbyggd infrastruktur för fastighetsnära insamling.
- En grundläggande förutsättning är att bibehålla befintliga servicenivåer till medlemmar i kommunen.
- Full kostnad för insamlingen tas av förpackningsindustrin.

Förutsättningar i Lund

Införande av bostadsnära insamling är en mycket stor fråga för kommunen och dess hushåll. Lunds kommun och dess fastighetsägare har byggt upp en väl beprövad infrastruktur med underjordiska behållare (flerfamiljshus), fyr-fackslösning (villahushåll) och sopsug (i nya tätbebyggda områden). Genom att koordinera dessa system minskar transportarbetet på Lunds vägar samtidigt som renhetsgraden av de olika fraktionerna hålls hög. Det senare förstärker möjligheten till återvinning av material.

Förpacknings- och tidningsinsamlingens (FTI:s) förslag

FTI har uppmärksammat att Lund kommit långt gällande fastighetsnära insamling och därför anpassat sitt förslag till kommunen. Förslaget kan sammanfattas enligt följande:

- Villahushåll kan fortsatt använda fyr-fackslösningen som Lund erbjudit i många år.
- Flerfamiljshus kommer att erbjudas fastighetsnära hämtning av fraktionerna: pappersförpackningar, plast och metall. För övriga fraktioner kommer FTI att skapa så kallade singelstationer (färgat glas, genomskinligt glas och returpapper (tidningar)). FTIs ambition är att skapa singelstationer så att 75 % av Lundaborna (i tätorten) ska ha max 400 meters avstånd till en sådan. FTI avser att knyta ett antal leverantörer till sitt system för hämtning i flerfamiljshus.
- Nuvarande system med återvinningscentraler (ÅVC) ska fortsatt vara en möjlighet till avlämning av förpackningar och returpapper såsom idag.
- Ersättning utgår med tonersättning per materialslag samt ett småhustillägg för villor och fritidshus.

Synpunkter på FTI:s förslag

Systemets förmåga att öka andelen fastighetsnära insamling

Föreslaget system bedöms ha avsevärt sämre förutsättningar att bidra till förebyggande av avfall och hög materialåtervinning och bedöms därmed inte heller bidra till att uppnå mål i avfallsplanen, LundaEko och internationella och nationella miljö- och klimatmål.

Systemets uppbyggnad i förhållande till redan genomförda infrastruktursatsningar samt kostnadstäckning

Flertalet fastighetsägare har investerat i underjordsbehållare för att minimera behovet av återvinningsstationer för fraktionerna som FTI vill ersätta med singelstationer. FTI avser inte ersätta fastighetsägare eller kommunen för hämtning via underjordsbehållare.

Att erbjuda flera aktörer möjlighet att hämta förpackningar från flerfamiljshus kan innebära mindre ekologiskt hållbara transportlösningar än de som idag finns inom kommunen. Lunds Renhållningsverk har en helt fossilfri fordonspark för

avfallshantering idag vilket gör att kommunens klimatarbete stärks. En fordonspark av tunga fordon med andra hållbarhetskrav är inte förenlig med de målsättningar Lunds kommun har.

Förslaget är inte heller tillräckligt samordnat med kommunens system för insamling av avfall vid bostad (mat- och restavfall) eller det som kommunerna ser som ett bra samordnat system för framtida insamling av avfall från hushåll.

Den föreslagna ersättningen ger inte heller kostnadstäckning för de många fastighetsägare (flerfamiljshus) som investerat i underjordiska behållare för insamling av förpackningar. Förslaget ger heller inte kostnadstäckning för Lunds pågående utbyggnad av sopsug i Brunnshög. Sopsugen i Brunnshög är planerad att hantera de två fraktionerna, plast och pappersförpackningar.

Systemets möjlighet att bibehålla eller öka servicenivån till medborgaren

Föreslaget system innebär inte att alla vanliga förpackningsslag och returpapper samlas in vid bostad. Förslaget att singelstationer placeras i närheten av flerfamiljshus är till exempel inte en reell möjlighet i Lunds kommun.

Ökade kostnader, problem och risker för kommunen och Lundaborna

Föreslaget system bedöms medföra betydande risk för ökad problematik och ökat resursbehov för hantering av markfrågor, tillsyn och service.

Kommunen kan ej anordna ett insamlingssystem som ej har kostnadstäckning från producenterna avseende förpackningar och returpapper. Detta medför att kommunerna är bundna till föreslaget system från FTI. Det går ej att höja standarden genom att finansiera en del via renhållningstaxa eller skattemedel.

Om kommunen väljer att bli uppdragstagare finns risk för att kostnadstäckning ej uppnås. Då förslaget ej är anpassat till kommunens system eller ambitioner kan uppdragstagandet bli en belastning och risk.

Om kommunen ej väljer att bli uppdragstagare kommer dubbelt insamlingsarbete att ske i parallella system, vilket medför betydande olägenheter för både boende och vägstandard. I Lund finns många historiska delar av staden som påverkas negativt av fler tunga transporter som ökar miljöbelastningen.

Lunds kommun har idag en särskild lösning för att minimera nedskräpning vid återvinningsstationer och ser inte att FTI:s förslag med singelstationer har tagit befintlig lösning i beaktande. Med

förslaget om tillförande av singelstationer befarar Lund ökade kostnader för tillsyn samt att hantera nedskräpning. Hur ersättning för detta ska tillföras kommunen har ej klargjorts. För de boende i Lund kan det upplevas som otydligt och försvårande med olika tömningstider för mat- och restavfall samt förpackningar.

Torsten Czernyson (KD)
Ordförande Renhållningsstyrelsen

Philip Sandberg (L)
Ordförande Kommunstyrelsen